Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 46 (92) Warszawa, 12 listopada 1938 r. Rok III

1918 — XX — 1938

DWUDZIESTOLECIE

ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

A. MARDER

KSIĘGOWANIE ZAKUPU

I.

Nieprzejednane stanowisko Ministerstwa Skarbu w sprawie księgowania zakupu na podstawie faktur zajęte w odpowiedzi na zastrzeżenia Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, każe obszerniej zastanowić się nad tym aktualnym zagadnieniem.

Ministerstwo Skarbu wymaga od nabywcy, by zakup księgował: a) na podstawie faktury sprzedawcy, b) w dniu jej otrzymania. Domniemywać należy, że w wypadku niezastosowania się nabywcy do tych wymagań, władze skarbowe uznają jego księgi za wadliwe i odmówią im mocy dowodowej w postępowaniu podatkowym. W opinii Ministerstwa, faktura sprzedawcy niejako urasta do znaczenia nakazu płatniczego w publiczno-prawnym znaczeniu wyrazu, tj. dokumentu, którego doręczenie, samo przez się, stanowi dla płatnika zdarzenie gospodarcze.

Uważamy, że stanowisko takie nie znajduje oparcia w zasadach prawidłowej księgowości, jedynie miarodajnych dla oceny mocy lub niemocy dowodowej ksiąg handlowych.

Przeznaczeniem księgowości jest świadczyć, dzień za dniem, o wszystkich zdarzeniach, związanych z gospodarczym obrotem przedsiębiorstwa a powodujących zmiany w jego stanie majątkowym — a więc zdarzeniach, *które miały miejsce.* Nie jest natomiast księgowość powołana do notowania zdarzeń prawnych, to jest takich, które *powinny* lub *mogą mieć* miejsce.

Zapisy w księgach poparte być muszą dowodami. Dowód w księgowości nie stwarza zdarzenia, lecz jest jego następstwem. *Będzie dowodem* pismo, w którym jedna strona albo osoba trzecia stwierdza spełnienie świadczenia gospodarczego przez stronę drugą (pokwitowanie, list przewozowy). *Nie będzie w księgowości dowodem* pismo, w którym strona sama oświadcza, że zobowiązanie swoje spełniła.

Faktura jest właśnie pismem, w którym *sprzedawca stwierdza uskutecznienie przezeń dostawy.* Treść faktury nie zawsze jest zgodna z warunkami umowy, a data jej złożenia bardzo często nie pokrywa się z momentem dojścia zakupu do skutku gospodarczego, czyli zmiany w stanie majątkowym odbiorcy. A mianowicie:

1) gdy *umowa uzależnia wykonanie dostawy od uprzedniego uregulowania przez odbiorcę należności* — faktura, złożona przed wysyłką zawiera obliczenie należności za *towar zamówiony, ale nie dostarczony:*

2) jeżeli *umowa uzależnia dojście zakupu do skutku od całego szeregu wymogów jakościowych* i ustala skład odbiorcy, jako miejsce zakwalifikowania towaru — faktura złożona jednocześnie z wysyłką towaru, opiewa na towar *zamówiony i dostarczony, ale przez odbiorcę jeszcze nie zakwalifikowany do przyjęcia;*

3) jeżeli *umowa zakreśliła termin dostawy*, uprawniając odbiorcę do odstąpienia od kupna i postawienie do dyspozycji sprzedawcy towaru, który nadejdzie z opóźnieniem — *faktura przed czasem złożona* dotyczyć będzie *zakupu, który może nie dojść do skutku;*
4) *odbiorca otrzymuje fakturę po częściowym lub całkowitym skonsumowaniu czy wyrozchodowaniu towaru*, gdy sprzedawca — jak to się często zdarza — wystawia wprawdzie fakturę w czasie właściwym, ale nie posyła jej swemu odbiorcy wprost, lecz przez przedstawiciela, który pośredniczył w transakcji.

Sama przez się, faktura nie jest zatem dowodem w księgowości, a w oderwaniu od umowy kupna-sprzedaży, *nie rodzi w ogóle skutków gospodarczych*, ani prawnych. Sprzedawca, *jeżeli dotrzymał warunków umowy*, ma prawo do zapłaty *niezależnie od tego, czy złożył fakturę; gdy warunków umowy nie dotrzymał, nie należy mu się zapłata, nawet jeżeli fakturę złożył.* Złożenie jest w każdym razie czynnością jednostronną sprzedawcy; odbiorca nie ma wpływu ani na treść faktury, ani na jej datę.

Jeżeli treść faktury zgodna jest z warunkami umowy, a w jej braku — z przyjętym zwyczajem, względnie z zasadami uczciwego obrotu; jeżeli data jej złożenia do rąk odbiorcy zbiega się, względnie nieznacznie odbiega od daty wejścia towaru w posiadanie odbiorcy — księgowanie zakupu może nastąpić i zazwyczaj następuje na zasadzie faktury, jako dokumentu, zawierającego dokładnie obliczone roszczenie za świadczenie rzeczywiście i należycie wykonane.

Ale w wypadkach wyżej opisanych, przyjęcie faktury za podstawę i jej daty doręczenia — *za moment księgowania, pociągnęłoby za sobą:*

ad 1. zaksięgowanie zakupu, którego nie było czyli fikcji: towar jest jeszcze w posiadaniu sprzedawcy;
ad 2. wprowadzenie do ksiąg zapisu, z góry skazanego na częściowe lub całkowite wystornowanie: odbiorca może zdyskwalifikować towar w całości lub części;
ad 3. księgowanie wyprzedzające zdarzenie gospodarcze: odbiorca może odmówić przyjęcia towaru wobec naruszenia przez sprzedawcę terminu dostawy;
ad 4. obciążenie konta Towarów za wpływ towaru wówczas, gdy został już w całości lub części wyrozchodowany — czyli zapis z gruntu nieprawidłowy.

Wystarczy tych kilku przykładów, by dojść do wniosku, że opierając się przy księgowaniu zakupu o podstawę tak kruchą jak faktura, narażamy na szwank podstawowe zasady księgowości.

Ministerstwo Skarbu uważa, że wszystkie późniejsze — po zaksięgowaniu faktury — zdarzenia, jak uzgodnienie ilości i jakości, wyreklamowanie różnic, a *nawet niedojście transakcji do skutku* — stanowią odrębne zdarzenia, podlegające dalszemu księgowaniu. Według Ministerstwa Skarbu, raz zaksięgowaną transakcję, której z — punktu widzenia księgowości — nie było, należałoby wystornować dlatego, że nie doszła do skutku; stornowanie, jako zło konieczne, do którego księgowy ucieka się celem sprostowania *błędu*, zyskać ma w księgowości prawo oby-

watelstwa. Pamiętać jednak należy, że księgi handlowe służą przede wszystkim potrzebom przedsiębiorstwa, które ma prawo wymagać od nich jak największej przejrzystości i unikania gmatwaniny, będącej nieuchronnym następstwem gromadzenia zbytecznych zapisów i częstego ich stornowania.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

78.

NTA, 25 kwietnia 1938, l. rej. 1203/36.

POJĘCIE OBROTU PRZEDSIĘBIORSTWA WYKONYWANIA ROBÓT.

Jeśli umowa o roboty nie związała powstania roszczenia o wynagrodzenie za wykonane roboty z samym faktem ich wykonania, fakt wykonania tych robót nie uzasadnia powstania roszczenia o wynagrodzenie, a — co za tym idzie — nie uzasadnia powstania obrotu w rozumieniu ustawy o podatku przemysłowym.

Jeśli w myśl umowy o roboty, roszczenie o wynagrodzenie powstaje po zaakceptowaniu rachunku przez odbiorcę, obrót w rozumieniu ustawy o podatku przemysłowym powstaje dopiero po tym momencie.

Z uzasadnienia. S. A. P. S. C. w Warszawie, która prowadziła w roku 1933 przedsiębiorstwo, określone w zeznaniu o obrocie z 15 lutego 1934 jako przedsiębiorstwo budowy dróg, podała obrót w sumie 3.847.136,23 zł. Badanie ksiąg handlowych w celu ustalenia podstawy wymiaru przeprowadzono dwukrotnie, a mianowicie w dniach 19 marca 1934 i 8 maja 1935. Izba Skarbowa w Warszawie dokonała wymiaru podatku nakazem płatniczym z 9 maja 1935 według 2% stawki od sumy 12.150.547,33 zł, przy czym w uzasadnieniu podała, *że za podstawę ustalenia obrotu przyjęła ogólną sumę rachunków, wystawionych przez firmę w roku 1933 na kwotę 12.570.535.99 zł, że od sumy odjęła*

1) potrącenia, storna i anulowane rachunki na . .	468.187.03 zł	
2) rachunki za roboty, wykonane w roku 1932 . .	546.958,91 „	
3) fakturowane dwukrotnie rachunki nr. 275 i 278 .	68.780,— „	1.083.925.94 zł
		11.486.610,05 zł
że doliczyła odsetki od skryptów dłużnych Państwowego Funduszu Drogowego		663.937,28 zł
wskutek czego powstała suma obrotu j.w. . . .		12.150.547,33 zł

Wniesionego od wymiaru odwołania nie uwzględniło Ministerstwo Skarbu orzeczeniem z 30 grudnia 1935 Nr. D. V. 25096/4/35. Na to orzeczenie wniesiona została skarga do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, który rozważył, co następuje:

W odwołaniu zwalczała skarżąca firma włączenie do obrotu 1) kwoty 595.157,28 zł, stanowiącej — według twierdzenia odwołania procenty od skryptów dłużnych, 2) kwoty 3.238.966,91 zł, stanowiącej *sumę rachunków za roboty komisyjnie odrzucone* i 3) kwoty 5.016.245,82 zł, stanowią-

cej *sumę rachunków za roboty, co do których przyjęcia Ministerstwo Komunikacji w roku 1933 nie wypowiedziało się.* Władza pozwana oddaliła odwołanie, przy czym sumę ad 1) podała na kwotę 663.937.28 zł. Skarga co do sumy ad 1) ani w wysokości, podanej w odwołaniu, ani w wysokości podanej w zaskarżonym orzeczeniu, nie zawiera żadnego żądania, zwalcza natomiast włączenie do obrotu sum ad 2) i 3), przy czym sumę ad 2) podaje w wysokości 3.110.477,31 zł, Trybunał ustala tedy, że przedmiotem sporu jest włączenie do obrotu, ustalonego przez I instancję na kwotę 12.150.547,33 zł, kwoty 3.110.477,31 zł i kwoty 5.016.245,82 zł.

Jak wynika z załącznika do protokółu badania ksiąg z 19 marca 1934, suma 5.016.245,82 zł obejmuje rachunki wystawione przez skarżącą firmę, a nie przyjęte jeszcze przez Państwowy Fundusz Drogowy, suma zaś 3.110.477,31 zł obejmuje rachunki za roboty odrzucone komisyjnie przez tenże Fundusz. W zaskarżonym orzeczeniu władza potraktowała obie te grupy rachunków jednolicie, przyjmując, że dotyczą one robót, które „zostały bądź odrzucone, bądź też wymagają przeróbki". Na tej samej podstawie konstruuje swoje zarzuty skarga, wobec tego trybunał uznał, że nie ma sporu co do stanu faktycznego.

Władza pozwana zajęła w zaskarżonym orzeczeniu stanowisko, że wobec brzmienia § 21 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o p. p. p., „obojętną jest rzeczą dla podstaw opodatkowania, jakie rachunki firmy zostały akceptowane, a jakie odrzucone i kiedy firma udzieli bonifikat". Skarga zaś podnosi, że odnośnie sumy 5.016.245,82 zł nie chodziło o udzielenie bonifikat, lecz o wystornowanie rachunków w księgach. Stanowisko skargi jest niewątpliwie słuszne, gdyż bonifikatą jest opust z umówionej ceny, a w danym wypadku nie ma mowy o tym, aby skarżąca firma coś opuszczała. Lecz to nie oznacza jeszcze trafności tezy skargi, że odnośnie do obydwu spornych sum należy stosować analogicznie przepis ostatniego ustępu art. 5 ustawy o p. p. p., o ile on dotyczy zwrotu towarów, gdyż przepis ten jest przepisem wyjątkowym w stosunku do poprzedzających ustępów art. 5, a jako taki nie dopuszcza analogii. Poza tym jednak skarga fakt wystornowania spornych sum w księgach skarżącej firmy wiąże z okolicznością, że Państwowy Fundusz Drogowy sum omawianych nie uważał w roku 1933 za swoje zobowiązanie. To wskazuje, że skarga nie przeciwstawia się w istocie treści § 21 rozporządzenia wykonawczego, który głosi, że za obrót przy wykonywaniu robót uważa się sumy zarówno otrzymane, jak i należne z tytułu robót, wykonanych w danym okresie wymiarowym. Natomiast pogląd skargi jest oczywiście sprzeczny z poglądem władzy pozwanej, która w odpowiedzi na skargę podkreśla, że decydującym momentem dla powstania należności firmy za wykonane roboty jest moment powstania roszczenia z tytułu dokonanej roboty, i że obojętną jest rzeczą, czy roboty będą przyjęte, czy nie. Spór sprowadza się więc do zagadnienia, *co należy uważać za sumy należne z tytułu wykonanych robót w rozumieniu § 21 rozporządzenia wykonawczego.*

Otóż ustawa o p. p. p. *w art. 5 p. 4 czyni podstawą wymiaru sumę przychodu brutto.* Przez użycie w tym przepisie tego samego wyrażenia, które użyte jest w p. 1 art. 5 nawiązuje ustawa do momentu, który jest miarodajny przy sprzedaży towaru. W myśl zaś p. 1 art. 5 ustawy o p. p. p. *obrót powstaje z chwilą powstania roszczenia o cenę kupna.* Roszczenie zaś to uzależnione jest od zawarcia umowy kupna sprzedaży. Ta umowa zaś nie powstaje, jeżeli kupujący na cenę kupna się nie zgodził. Ustawa nie daje żadnej podstawy do przyjęcia. że przy wykonywaniu robót chciał ustawodawca związać powstanie obrotu z innym momentem. *Jeśli więc umowa o roboty nie związała powstania roszczenia o wynagrodzenie za wykonane roboty z samym faktem ich wykonania, to oczywiście fakt wy-*

konania tych robót nie uzasadnia powstania roszczenia o wynagrodzenie, a co za tym idzie, nie uzasadnia powstania obrotu w rozumieniu ustawy o p. p. p.

Z przedłożonych wyciągów umów, zawartych dnia 1 sierpnia 1931 i 23 lipca 1932 między skarżącą firmą, a Państwowym Funduszem Drogowym, wynika, że *zobowiązania* Państwowego Funduszu Drogowego za wykonane roboty *rozpoczynają się od chwili sprawdzenia rachunków firmy przez Fundusz,* po uprzednim dokonaniu jakościowego i ilościowego odbioru robót. Wyraźnie więc *uzależnia umowa powstanie roszczenia o wynagrodzenie za wykonane roboty od sprawdzenia rachunków. Obrót więc powstaje według tego postanowienia dopiero z chwilą zaakceptowania rachunku przez Państwowy Fundusz Drogowy.* Z tego więc wynika, że żądanie skargi jest w ustawie uzasadnione. W tym względzie mogłoby budzić wątpliwości dalsze postanowienie umowy, według którego oprocentowanie zaakceptowanych przez Państwowy Fundusz Drogowy sum wynosić będzie 7%, począwszy od daty wystawienia rachunku. Stypulacja bowiem mogłaby być rozumianą także w tym sensie, że odsetki liczą się od daty wystawienia rachunku, mimo że rachunek uznany będzie przez Państwowy Fundusz Drogowy pod warunkiem usunięcia wytkniętych usterek, a po usunięciu tych usterek zaakceptowany będzie ostatecznie. Lecz z załącznika do protokółu z 19 marca 1934 wynika, iż co do spornych w niniejszej sprawie sum nie miało to miejsca, gdyż firma rachunki anulowała. Data więc tych rachunków nie może być miarodajną dla początku biegu odsetek.

W tym stanie rzeczy rozpatrywanie zarzutu obrazy art. 76 ustawy o p. p. p. jest bezprzedmiotowe.

Z tych zasad należało uchylić zaskarżone orzeczenie jako niezgodne z prawem oraz na zasadzie art. 95 prawa o Najwyższym Trybunale Administracyjnym zarządzić zwrot opłaty od skargi:

O momencie powstania należności jako momencie powstania obrotu w rozumieniu ustawy o podatku przemysłowym (i nowej ustawy o podatku obrotowym) pisaliśmy w głosie naszej, OBP. nr 42, rb., str. 671. To samo zagadnienie pod względem księgowym naświetla artykuł A. Mardera pt. „Księgowanie rachunków za roboty w przedsiębiorstwie budowlanym", OBP. nr 36. rb., str. 569 i n.

79.

ODSETKI ZA ZWŁOKĘ W WYKUPIENIU ŚWIADECTWA PRZEMYSŁOWEGO.

Niewykupienie w przepisanym terminie właściwego świadectwa przemysłowego nie powoduje obowiązku uiszczenia kary za zwłokę (zasada prawna wpisana do księgi zasad prawnych).

Uchwała kolegium zwiększonego NTA z 21 maja 1938. I. rej. 2980/35. Wyrok NTA z 21 maja 1938, I. rej. 2980/35, 5928/35, 4231/36, 759/37.

Uzasadnienie. Skarżąca firma nabyła dla przedsiębiorstwa rektyfikacji spirytusu na r. 1934 świadectwo przemysłowe kat. V przem., w dniu zaś 12 września 1934 uiściła dopłatę do właściwego świadectwa przemysłowego kat. IV w stosunku całorocznym. Właściwy Urząd Skarbowy wezwał firmę do wpłacenia kwoty należnej z tytułu kary za zwłokę, powołując się na przepisy art. 1 ustawy z 31 lipca 1924 o pobieraniu od zaległości w podatkach bezpośrednich kar za zwłokę poz. 721 DURP oraz na § 71 rozporządzenia Ministra Skarbu z 14.9.1934 poz. 770 DURP. W zażaleniu wniesionym na tę decyzję Urzędu Skarbowego firma kwestionowała podstawę prawną tej decyzji. Izba Skarbowa w Poznaniu powyższego zażalenia nie uwzględniła.

Analogicznie przedstawia się stan fak-

tyczny sprawy co do dopłat przez skarżącą firmę do właściwego świadectwa przemysłowego w latach 1935 i 1936 z tym, że firma nabyła pierwotne świadectwo przemysłowe na r. 1935 IV kat. przem., na r. 1936 V kat. i III kat. a dopłaty uiściła 11 marca 1935 do świadectwa przem. III kat., 22 lutego 1936 do świadectwa przem. III kat. oraz 10 czerwca 1936 do świadectwa przem. II kat., zaś Urząd Skarbowy w wezwaniach dotyczących ostatnich dwóch dopłat powołał się na art. 2 ustawy z 18 marca 1935 o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach państwowych poz. 129 DURP (w miejsce uchylonej ustawy z 31 lipca 1924 poz. 721 DURP).

Na dotyczące orzeczenia Izby Skarbowej zostały wniesione skargi do NTA. Ze względu na tożsamość stron i identyczność spornych zagadnień NTA rozpoznał łącznie powyższe skargi i rozważył co następuje:

W pierwszych dwóch sprawach przedmiotem sporu jest kwestia wymierzenia od wymienionych dopłat, uskutecznionych w latach 1934 i 1935 kar za zwłokę na zasadzie art. 1 ustawy z 31.7.1924 o pobieraniu kar za zwłokę od zaległości w podatkach bezpośrednich.

Otóż jak to NTA już w wyroku z 26.6 1935 l. rej. 4084/33 orzekł i uzasadnił, przepis art. 1 ustawy z 31.7.1924 poz. 721 DURP nie ma zastosowania w wypadkach niewykupienia w przepisanym terminie właściwych świadectw przemysłowych. Na motywy tego wyroku powołuje się Trybunał na zasadzie § 57 swego regulaminu (poz. 968/32 DURP).

Skoro w omawianych wypadkach podstawę dla określenia kategorii świadectwa przemysłowego stanowi ilość oczyszczonego spirytusu (rozdz. XII lit. A cz. II taryfy), a kontyngent spirytusu, jakiego Dyrekcja Polskiego Monopolu Spirytusowego dostarczyła skarżącej firmie do oczyszczenia, okazał się większy, niż firma przewidywała, winna była skarżąca w myśl art. 35 ustawy o podatku przemysłowym poz. 110/32 DURP (względnie w myśl art. 31 tejże ustawy w brzmieniu poz. 716/34 DURP) dopłacić do ceny pierwotnie wykupionego świadectwa i obowiązku tego skarżąca dopełniła.

Niedopełnienie przez płatnika powyższego obowiązku daje władzom podatkowym prawo nałożenia na podatnika kary pieniężnej na zasadzie art. 98 powołanej ustawy (poz. 110/32 DURP) wzgl. na zasadzie art. 178 § 1 OP (poz. 134/36 DURP), niezależnie od nałożenia na podatnika obowiązku nabycia właściwego świadectwa przemysłowego. Nie nakłada natomiast ustawa o podatku przemysłowym na podatnika obowiązku płacenia odsetek od momentu, kiedy zaistniały okoliczności faktyczne, uzasadniające obowiązek wykupienia świadectwa przemysłowego, względnie świadectwa przemysłowego wyższej kategorii.

Z analogicznych motywów należało takie same stanowisko zająć w dalszych dwóch wyżej wymienionych sprawach, dotyczących dopłat do świadectw przemysłowych, uskutecznionych w 1936 r., w których chodzi o kwestię zastosowania ustawy z 18.3.1935 o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach państwowych i innych daninach publicznych poz. 129 DURP, która wstąpiła w miejsce cyt. wyżej ustawy z 31.7.1924.

Z powyższych powodów NTA uchylił zaskarżone orzeczenie jako niezgodne z prawem.

80.

UST. 3 ART. 21 USTAWY O PODATKU DOCHODOWYM.

Wynagrodzenie prokurenta, któremu udzielona została prokura do zastępowania łącznie z jednym z członków zarządu podpada pod pojęcie wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 3 art. 21 ustawy o podatku dochodowym.

Kwota wypłacona dyrektorowi spółki akcyjnej za wcześniejsze opróżnie-

nie mieszkania służbowego, stanowi wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 3 art. 21 ustawy o podatku dochodowym.

NTA, 29 stycznia 1936, l. rej. 9487/33. (OPA, 1938, poz. 2356).

Zaskarżonym orzeczeniem Ministerstwo Skarbu nie uwzględniło odwołania skarżącej Cukrowni w odniesieniu do kwoty zł 41.105 wypłaconej tytułem wynagrodzenia prokurentowi O. oraz co do kwoty zł 10.000 wypłaconej dyrektorowi H. tytułem odszkodowania za wcześniejsze opróżnienie zajmowanego przez tegoż lokalu, z uwagi na postanowienia ust. 3 art. 21 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411/25 DURP).

W skardze na to orzeczenie skarżąca zarzuca obrazę ust. 3 art. 21 ustawy, której dopatruje się w tym, że wynagrodzenie prokurenta O., jako upoważnionego do zastępowania całości przedsiębiorstwa jedynie łącznie z jednym z członków zarządu, nie podpada pod pojęcie wynagrodzenia osób upoważnionych do samodzielnego prowadzenia przedsiębiorstwa, o których mówi powołany przepis ustawy, oraz że odszkodowanie zł 10,000 za wcześniejsze opróżnienie lokalu zarówno z tego powodu, że jest jednorazowym odszkodowaniem, a nie periodycznym wznagrodzeniem, jako też, że zostało wypłacone już po rozwiązaniu stosunku służbowego — nie podpada pod pojęcie wynagrodzeń, objętych ust. 3 art. 21 ustawy...

NTA rozważył co następuje:

Zagadnieniem, *czy wynagrodzenie prokurenta. któremu udzielona została prokura do zastępowania interesów centrali i oddziałów łącznie z jednym z członków zarządu. podpada pod pojęcie wynagrodzenia, o którym mówi ust. 3 art. 21 ustawy,* NTA zajmował się już niejednokrotnie, m. in. i ze skargi tejże powódki. Dlatego też NTA w odniesieniu do zarzutu doliczenia kwoty zł 41.105 do zysku bilansowego w myśl § 57 regulaminu swego powołuje się na motywy wyroków swych do l. rej. 2745/31 i 6279/31 i z zasad w nich wyłuszczonych uznaje odnośny zarzut skargi za nieuzasadniony...

O ile natomiast skarga dochodzi do wniosku, że wypłacona kwota zł 10.000 za wcześniejsze opróżnienie mieszkania przez dyrektora nie stanowi uzupełnienia wynagrodzenia jego, gdyż było to jedynie sporadyczne wypłacenie odszkodowania, przy czym wypłacone one zostało już po rozwiązaniu stosunku umownego, to wywody skargi nie znajdują uzasadnienia w postanowieniach ust. 3 art. 21 ustawy.

Przepis powołanej ustawy, stanowiący, że do zysku bilansowego dolicza się wszelkiego rodzaju wynagrodzenia, wypłacane osobom, wymienionym w ust. 3 art. 21 ustawy, ani też żaden inny przepis tejże ustawy *nie daje żadnych podstaw do twierdzenia, że jedynie periodyczne wypłaty podpadać winny pod pojęcie wszelkiego rodzaju wynagrodzeń.* Również okoliczność, że wypłata odszkodowania nastąpiła dopiero po ustaniu stosunku służbowego dyrektora sama przez się nie jest decydująca, skoro *wypłata nastąpiła w wyniku tegoż stosunku służbowego,* a nie z innych powodów, a zatem okoliczność ta nie może zmienić kwalifikacji tej wypłaty z punktu widzenia omawianego przepisu prawa...

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 25 PAŹDZIERNIKA 1938 R.
L. D. V. 25810/4/38

w sprawie ulg w państwowym podatku przemysłowym od obrotu dla dokonanych w roku 1938 transakcji na giełdach mięsnych.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 29 z 1938 r., poz. 700).

Ministerstwo Skarbu na podstawie art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 46, poz. 339) zwalnia od podatku 1/3 część obrotów, osiągniętych:

a) z dokonanych w okresie od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 1938 r. i zarejestrowanych na giełdach mięsnych transakcji kasowych artykułami, dopuszczonymi do obrotu i notowań na giełdach mięsnych, a stwierdzonych kartami umów giełdowych, spisanymi przez przysięgłych maklerów, oraz

b) w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 1938 r. ze sprzedaży mięsa i przetworów mięsnych w przypadkach, gdy obroty te dotyczą artykułów mięsnych, pochodzących z zakupu towarów, wymienionych w punkcie a),

pod warunkiem zajmowania się przez te giełdy w r. 1938 inkasem zaliczek na podatek przemysłowy od obrotu. W razie rozpoczęcia inkasa zaliczek dopiero w ciągu roku 1938, ulga podatkowa obowiązuje jedynie w stosunku do obrotów, osiągniętych poczynając od dnia rozpoczęcia inkasa.

Ulga powyższa przysługuje z urzędu (bez składania podań) zarówno płatnikom prowadzącym prawidłowe księgi handlowe, jak i nie prowadzącym takich ksiąg oraz ma zastosowanie do tych płatników, którzy nabyte na giełdach mięso zużywają lub przetwarzają we własnych zakładach gastronomicznych.

Za podstawę do określenia wysokości ulgi podatkowej będą służyły dane wynikające z dostarczonych przez giełdy mięsne władzom skarbowym właściwym dla wymiaru podatku przemysłowego od obrotu, odpisów pokwitowań na wpłacone przez członków i uczestników danej giełdy mięsnej zaliczki podatkowe.

W nakazach płatniczych należy podać wysokość obrotu zwolnionego od podatku na skutek niniejszego zarządzenia.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. Lubowicki

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw RP. Nr 83 z dn. 26 października 1938 r.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 18.10.1938 o koncesjonowaniu przemysłu wyrobu gum jezdnych (poz. 561).

Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 14.10.1938 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3.12.1935 o uregulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej (poz. 567).

Dziennik Ustaw RP. nr 84 z dn. 31 października 1938 r.

Rozporządzenia Ministrów: Przemysłu i Handlu z dn. 20.10.1938 wskazujące osoby prawne zobowiązane do przedstawiania danych określonych w art. 7 ust. 3 oraz władze powołane do żądania danych określonych w art. 44 prawa przemysłowego (poz. 569); — Skarbu z dn. 27.10.1938 wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła (poz. 570).

Dziennik Ustaw RP. Nr 85 z dn. 7 listopada 1938 r.

Dekrety Prezydenta Rzeczypospolitej: z dn. 6 listopada 1938 o zmianie dekretu PR w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi (poz. 571); — z dn. 6 listopada 1938 r. o tymczasowym uregulowaniu ubezpieczeń społecznych na odzyskanych ziemiach Śląska Cieszyńskiego (poz. 572).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 28 z dn. 20 października 1938 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu: z dn. 4.10.1938 w sprawie opodatkowania kwot otrzymywanych na utrzymanie od sądownie rozłączonego małżonka (poz. 674); — z dn. 13.10.1938 w sprawie przychodów z wyrębów leśnych (poz. 675); — z dn. 14.10.1938 w sprawie odsetek pokrytych drogą ich skonwertowania na pożyczkę długoterminową (poz. 676); — z dnia 10.10.1938 w sprawie wydawania zezwoleń na odstępowanie wywaru uzyskiwanego przy produkcji spirytusu w gorzelniach do zużycia w gospodarstwach niepołączonych z tymi gorzelniami (poz. 678); — z dn. 12.10.1938 w sprawie soli rybackiej (poz. 679).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 29 z dn. 31 października 1938 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu: z dn. 19.10.1938 w sprawie odprawy celnej przesyłek z darami (poz. 694); — z dn. 20.10.1938 w sprawie stosowania, ustanowionego przez protokół dodatkowy polsko-grecki z dn. 11.3.1938 cła konwencyjnego na ekstrakt walonei (poz. 695); — z dn. 20.10.1938 w sprawie uchylenia okólnika z dn. 23.11.1935 o odprawie celnej przesyłek, nadchodzących pod adresem osób, korzystających z przywilejów dyplomatycznych (poz. 696); — z dn. 29.10.1938 w sprawie przywozu towarów z obszaru sudeckiego i wywozu towarów do tego obszaru (poz. 697); — z dn. 19.10.1938 w sprawie podatku drogowego (poz. 698); — z dn. 22.10.1938 w sprawie oceny potrącalności strat wykazanych na posiadanym przez przedsiębiorstwo rachunku bieżącym w banku (poz. 699); — z dn. 25.10.1938 w sprawie ulg w państwowym podatku przemysłowym od obrotu dla dokonanych w r. 1938 transakcji na giełdach mięsnych (poz. 700).

KALENDARZ PODATKOWY

W listopadzie 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 15 listopada 1938 r. — II rata (druga połowa) podatku gruntowego na rok 1938.

Do 15 listopada 1938 r. — III rata (1/4) zryczałtowanego podatku od obrotu na rok 1938.

Do 20 listopada 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni listopada 1938 r.

Do 25 listopada 1938 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu październiku 1938 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemy-

słowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 30 listopada 1938 r. — II rata (druga połowa) podatku od nieruchomości na rok 1938.

Nadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w listopadzie 1938 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w listopadzie 1938 r.

VARIA

PODATEK OD OBROTU PRZEDSIĘBIORSTW BUDOWLANYCH WEDŁUG NOWEJ USTAWY O PODATKU OBROTOWYM.

Jak wyjaśniliśmy (ob. nr 41 rb., Poradnia, odpowiedź nr 587, str. 660), według nowej ustawy o podatku obrotowym, obrót przedsiębiorstw budowlanych nie podpada pod żadną z kategorii obrotów, dla których art. 7 tej ustawy przewiduje specjalne stawki podatku i dlatego obrót tych przedsiębiorstw podlega według nowej ustawy opodatkowaniu trzyprocentowym podatkiem (niezależnie od kategorii świadectwa przemysłowego i księgowości.

Codziennie Gazeta Handlowa z dnia 5 listopada rb. donosi, że projekt rozporządzeuia wykonawczego Ministerstwa Skarbu zawiera takie właśnie wyjaśnienie wysokości podatku od obrotów przedsiębiorstw budowlanych jak również instalacyjnych i montażowych — według nowej ustawy (obowiązującej od dnia 1.I.1939) C. G. H. zawiera. że oznacza to podwyższenie dotychczas obowiązującej stawki o 57% (3% zamiast 1.9%) i — dając wyraz stanowisku sfer zainteresowanych — wywodzi.

Tak niesłychanie wysokie podwyższenie podatku obrotowego od budownictwa nie znajduje — zdaniem organizacji gospodarczych—żadnego gospodarczego ani nawet fiskalnego uzasadnienia. Jak bowiem powszechnie wiadomo, ruch budowlany, szczególnie jeżeli chodzi o prywatne budownictwo mieszkaniowe, jest ciągle jeszcze niewystarczający w stosunku do potrzeb naszego kraju. Rozwijając uprzemysłowienie poszczególnych ośrodków i miast. stwarzamy napływ sił robotniczych do miast oraz konieczność rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Tymczasem w bieżącym roku wygasają ulgi dla nowowznowionych budowli*), a w przyszłym roku projektuje się zwiększenie obciążenia podatkowego budownictwa o 57 proc. W tych warunkach należy się liczyć z wzrostem kosztów budowy, a co za tym idzie ze spadkiem ruchu budowlanego, szczególnie jeżeli chodzi o prywatne i drobne budownictwo mieszkaniowe. Jeżeli z inwestycji mieszkaniowych wycofają się kapitały i oszczędności prywatne, to równocześnie kontynuowany proces uprzemysłowienia kraju wywoła znowu fatalny głód mieszkań ze wszystkim jego ujemnymi objawami i komplikacjami społecznymi. Wówczas ciężar budownictwa mieszkaniowego spadnie na państwo i tak już prze-

---

*) Wygasają dotychczas obowiązujące przepisy ustawy z 1933 r. natomiast wchodzą w życie nowe przepisy o ulgach, zawierające częściowo ograniczenie, a częściowo rozszerzenie dotychczas obowiązujących ulg (ob. artykuł w naszym czasopiśmie nr 34—35, str. 548).

ciążone zadaniami inwestycyjnymi.

Sytuacja przemysłu budowlanego w Polsce również nie uzasadnia tak znacznego podwyższenia podatku obrotowego, który przerzucony będzie na zleceniodawcę czyli właściciela budowy w formie wyższych kosztów budowy. Ponieważ zleceniodawcą tym jest obecnie w znacznej ilości Państwo lub samorządy, więc w rzeczywistości to, co uzyskują Skarb Państwa lub samorządy w formie zwyżki podatkowej, to stracą na zwiększonych cenach budowy, gdyż podatek wkalkulowany jest zawsze w cenę budowy.

Tak nagłe podwyższenie podatku stawia w niezmiernie trudnej sytuacji te wszystkie przedsiębiorstwa budowlane, które w roku bieżącym zakontraktowały większe budowy, a których wykończenie nastąpić może dopiero w roku przyszłym.

Wiadomość o zamierzonym podwyższeniu podatku obrotowego dla przedsiębiorstw budowlanych wywołała również wśród sfer przemysłu budowlanego w Gdyni duże zaniepokojenie, gdyż wielka ilość tych firm zakontraktowała już budowy na rok 1939. Poza tym firmy budowlane w Gdyni, którym odmawia się zwolnień podatkowych, znajdują się i tak już w trudnej sytuacji finansowej, co powoduje stały odpływ firm budowlanych z Gdyni. Zjawisko to wpływa w dużej mierze na spadek i utrudnienie ruchu budowlanego na terenie Gdyni.

PORADNIA

645. *S. 27.*

Skoro dostawca, wobec zaginięcia w 1937 r. przesyłki, nie obciążył za nią odbiorcy, nie powinien był pozostać w księgach tego ostatniego za 1937 r. odnośny wydatek na Rkach Towarów i Dostawcy. Jednakże pozostanie tego wydatku jest zapewne usprawiedliwione okolicznościami: towar idzie zasadniczo na niebezpieczeństwo nabywcy, mogły więc kwestie, kogo obciąża zaginięcie i czy zaginięcie nastąpiło, być sporne między kontrahentami. Skoro obecnie wyjaśniło się, że towar zaginął i strata obciąża dostawcę, należy to stwierdzić w drodze korespondencji, a niedoszły nabywca powinien obciążyć Rk Dostawcy i uznać Rk Strat i Zysków.

646. *Stały Czytelnik OBP.*

Pełny tekst wyroku NTA L. Rej. 112/35, dotyczący interesującej Pana kwestii, został ogłoszony w OBP, 1937, str. 686 i n.

W sprawie księgowania transakcji bezimiennych wielokrotnie na łamach Poradni poruszonej, nie mamy nic do dodania.

647. *Motal, Kraków.*

Ponieważ w księgach figuruje **jako pożyczkodawca jednoosobowy właściciel** przedsiębiorstwa, odsetki wypłacane w ciężar rku kosztów podlegają doliczeniu do dochodu z przedsiębiorstwa (art. 19 ust. 2 ustawy o pod. dochod.).

1. **Gdyby wspomniana pożyczka została zaksięgowana bezimiennie,** a to celem zachowania prawa odliczenia odsetek od dochodu, mogłoby to nawet prowadzić w danych warunkach do zdyskwalifikowania ksiąg. Ujawnienie znanego kupcowi nazwiska pożyczkodawcy jest bowiem w zasadzie konieczne.

2. **Listy płacy powinny być podpisywane przez robotników,** którym zarobki są wypłacane (por. OBP, 1938, str. 614, odpow. nr 559), w przeciwnym bowiem razie urząd skarbowy może zakwestionować potrącalność odnośnych kwot.

648. *P. K. Chorzów.*

Osoby fizyczne, mające na obszarze Rzeczypospolitej miejsce zamieszkania lub przebywające na tym obszarze dłużej niż rok, opłacają podatek dochodowy od całego dochodu, a więc również — od dochodu osiąganego za granicą, jeśli ten ostatni nie podlega wyłączeniu według zasady uniknięcia podwójnego opodatkowania i wzajemności a to w myśl umów międzynarodowych lub przepisu art. 4 ustawy o pod. doch. Dochód w postaci odsetek od papierów wartościowych nie podlega wyłączeniu. Okoliczność, że wskutek ograniczeń dewizowych za granicą dochody muszą być tam zużyte nie wpływa na obowiązek podatkowy w Polsce.

649. *K. M. W. A.*

1. **Odpisanie na straty wierzytelności nieściągalnych** musi nastąpić wtedy, gdy powstały warunki, objektywnie wskazujące na nierealność pretensji. (ob. OBP, 1938, str. 1333, wyrok NTA l. rej. 5530/36). **Odpisanie na straty** wierzytelności **w późniejszym okresie** nie może być uwzględnione przy ustaleniu dochodu podatkowego.

2. **Zmiana systemu księgowości wśród roku** jest dopuszczalna.

3. Przekształcenie spółki cichej na spółkę z ogr. odp. nie jest prawnie możliwe. Można tedy mówić jedynie o założeniu spółki z ogran. odpow., do której dotychczasowy wspólnik firmowy wnosi jako aport prowadzone przedsiębiorstwo, zaś spólnik cichy — posiadany w przedsiębiorstwie wkład, przy jednoczesnym rozwiązaniu umowy spółki cichej. Przedstawiamy, oczywiście, rzecz zgruba. — W zasadzie przy przejęciu przedsiębiorstwa przejmuje się jego księgi. Szczegóły niezbędnych w tym celu księgowań nie mogą być na tym miejscu omówione.

4. **Spisanie straty z kapitału zakładowego spółki z ogr. odp.** wymaga uchwały o obniżeniu tego kapitału i załatwienia niezbędnych w tym celu formalności (art. 259 i n. Kod. Handl.). — Przedwczesny odpis straty z kapitału należy wystornować.

650. *Stały Czytelnik OBP.*

1. **Sporadyczne omyłki w księgowaniu,** sprostowane przez płatnika po ich zauważeniu, nie mają wpływu na ocenę prawidłowości ksiąg (ob. wyrok NTA z 7.1. 1937 r., OBP, 1938, str. 428). Jest obojętne, na jakich rachunkach powstały omyłki.

2. Bilans miesięczny surowy jest dokumentem w szerokim znaczeniu tego słowa. Nie wiemy jednak, jaki użytek chce Pan uczynić z tego dokumentu, wobec czego nie możemy orzec, czy zadanie to bilans surowy może spełnić.

651. *B. H. J.*

Jeżeli władza skarbowa nie uznała w całości odpisów na amortyzację, dopisując je cześciowo do dochodu, płatnik może skorygować bilans, rachunek strat i zysków itd. w księgach miarodajnego roku operacyjnego. Sposób przeprowadzenia korektury w księgach po ich zamknięciu oraz w księgach następnego roku opisany został w OBP, 1937, nr 22—23, 28 i 34.

Sprostowanie ksiąg w omawianym przypadku nie jest jednak konieczne. **Płatnik może w następnych latach pozaksięgowo, w zeznaniu o dochodzie potrącić z wykazanego w księgach dochodu kwoty, nieuwzględnione poprzednio,** jeżeli to potrącenie wynika konsekwentnie ze stanowiska władzy. Jeżeli np. płatnik spisał na straty wartość zakupionego obiektu jednorazowo w roku jego nabycia, władza zaś uznała, że obiekt ten podlega amortyzacji w okresie np. 10 lat, płatnik może, nie zmieniając zapisów w księgach, corocznie strącać z zysku bilansowego 1/10 wartości spornego przedmiotu.

652. *Em. Eh.*

1. Koszt przesłania towaru, wyłożony za nabywcę i przez niego zwracany, nie stanowi części obrotu, podlegającego o-

podatkowaniu (art. 5 ust. 4 ustawy o pod. przem.).

2. **Wartość towaru, wydanego tytułem prowizji, podlega podatkowi od obrotu.** Natomiast, gdy ma miejsce darozwizna, nie powstaje obrót podatkowy. Obrotem w rozumieniu ustawy o pod. przem. jest w przedsięb. handlu towarowego suma przychodu brutto, a o takim przychodzie można mówić przy każdym odpłatnym przeniesieniu własności towaru.

3. **O ile prowadzony jest oddzielny Dziennik zakupów,** zwroty towarów dostawcom i bonifikaty od nich uzyskiwane, powinny być w tym Dzienniku uwidocznione. W końcu miesiąca należy przenieść do Dziennika ogólnego sumę zakupów, wyprowadzoną z uwzględnienieniem zwrotów i bonifikat.

4. **Towary, wybrane przez właściciela dla celów konsumcyjnych,** należy księgować na jego rachunku osobistym. Wartości tych towarów nie wlicza się do obrotu podatkowego (okólnik Min. Sk. z 22.6.1927 r. L. D. V O. 6700/III).

5. Likwidację spółki z ogr. odp. normują art. 262—279 Kod. Handl.

6. Warunkiem zwolnienia przedsiębiorstwa 8 kategorii przemysłowej od podatku od obrotu jest m. in. posiadanie karty rzemieślniczej.

7. Pytanie zbyt ogólnikowe.

653. *Abonent B. L.*

1. Zgodnie z art. 24 rozp. o umowie o pracę robotników oraz rozporz. Min. Pracy i Op. Społ. z 8.XI.1928 r. (Dz. Ust. Nr 96 poz. 847) wszystkie zakłady pracy, zatrudniające robotników, obowiązane są prowadzić **księgi płacy** (kontowe), względnie wykazy wypłat robotniczych (listy płacy, listy zarobkowe itp.).

2. Wysokość składek, przypadających Ubezp. Społ. nie jest zależna od ilości zatrudnionych pracowników.

3. Przytoczenie w ramach Poradni wszystkich przepisów, odnoszących się do rodzajów ubezpieczeń, wysokości wszelkich składek i ich podziału między pracodawcę i pracownika nie jest możliwe. — W handlu znajdują się gotowe tabele potrąceń z pensji pracowników.

654. *Księgowy spółki jawnej.*

Pismo, którym kupiec zawiadamia swych dostawców o wpisaniu do rejestru handlowego wzmianki o udzieleniu X-owi prokury i podaje wzór podpisu prokurenta, podlega opłacie stemplowej jako pełnomocnictwo, jeśli jest **podpisane** przez mocodawcę (ob. OBP, rb., str. 673, nr 42, Wykładnia u. o. s. ustalona przez Ministerstwo Skarbu). Zwracamy uwagę na to, że w myśl tej Wykładni należy zaniechać wymierzania podwyżek stemplowych od pism, których dotyczy ta Wykładnia, sporządzonych do końca października br. bez uiszczenia opłaty, jeśli opłata od nich pojedyncza zostanie uiszczona do końca 1938).

655. *J. S.*

Art. 91 p. 3 ustawy o opł. stempl., według którego wolne są od opłaty pisma stwierdzające umowę, którą choćby jeden z kontrahentów zawarł w zakresie swego przedsiębiorstwa—nie ma zastosowania do pism, stwierdzających umowę o przechowanie. Przepis ten zawiera bowiem wyjątek od zasady, ustalonej w art. 90 odnośnie umów o świadczenie usług, która to zasada, zgodnie z art. 90, nie dotyczy pism, stwierdzających umowę o przechowanie. Do tych ostatnich należy więc stosować wyłącznie art. 95, wg. którego **pismo, stwierdzające umowę o przechowanie rzeczy ruchomych przez osobę, trudniącą się zawodowo przechowywaniem rzeczy cudzych, podlega opłacie w wysokości 1 zł.** (o ile nie chodzi o papiery wartościowe). Wbrew twierdzeniu PP art. 95 p. 3 u. o. s. bynajmniej nie uzależnia obowiązku opłaty od wystawienia dokumentu, uprawniającego do dysponowaniem depozytem, wystarczy bowiem wystawienie jakiegokolwiek pisma, stwierdzającego umowę o przechowanie.

Rachunek, wystawiany przez przedsiębiorstwo ekspedycyjne przy przyjęciu

towarów na skład, jest również pismem, stwierdzającym zawarcie umowy o przechowanie i wobec tego podlegają opłacie w wysokości 1 zł. Jest obojętne, czy wynagrodzenie za przechowanie jest wyodrębnione spośród innych wynagrodzeń za różne świadczenia przedsiębiorstwa (clenie, ekspedycja, inkaso itd).

656. *M. H.*

1. Podatek dochodowy (reszta poza zaliczką) jest płatny 1 listopada roku podatkowego, o ile nakaz płatniczy został doręczony przynajmniej na 30 dni przed d. 1 listopada, w przeciwnym razie termin płatności upływa trzydziestego dnia po doręczeniu nakazu.

2. Podatek dochodowy nie ciąży na przedsiębiorstwie (inaczej niż podatek przemysłowy). To też, o ile chodzi o kupca jednoosobowego można, a jeśli chodzi o spółkę jawną, nie należy tego podatku zapisywać w księgach przedsiębiorstwa. W razie zapłacenia podatku z funduszów przedsiębiorstwa należy obciążyć r-k osobisty właściciela (li). — O ile natomiast chodzi o osobę prawną, np. spółkę z ogr. odpow. lub akcyjną, podatek dochodowy musi być zapisany na rku podatków, ponieważ w tym przypadku księgi handlowe obejmują całość stosunków majątkowych osoby prawnej.

3. Wskutek udzielenia odbiorcy bonifikaty, nieuzasadnionej regulaminem giełdowym lub zwyczajami giełdowymi, transakcja nie korzysta z ulgi podatkowej.

4. **Księgowe przeniesienie osobistych należności właścicieli przedsiębiorstwa na rk kapitału** samo przez się nie pociąga obowiązku uiszczenia opłaty stemplowej, wobec braku pisma stwierdzającego podwyższenie kapitału zakładowego.

5. Powstanie manka towarowego może być ujawnione w księgach zasadniczych, tj. w Dzienniku i księdze Głównej (por. OBP, 1938, str. 565, odpow. nr 525), ale nie jest to ani konieczne, ani stosowane w praktyce. Zob. poza tym OBP, 1938, str. 628 odpow. nr 566 p. 3.

6. Rozważanie w zakładach detalicznej sprzedaży mąki i kaszy do opakowań o wadze 5 kg i wyżej jest zabronione (§ 30 ust. 4 Rozp. M. Skarbu z 19. 8.1938, poz. 477).

Opłatę od mąki i kaszy uiszcza się **jednorazowo** przed wydaniem tych produktów z zakładów przemiału zboża do obrotu handlowego (§ 9 ust. 4).

Detaliczna sprzedaż mąki i kaszy nie jest już związana z obowiązkiem uiszczenia opłaty.

7. **Prowadzenie księgi towarowej** nie jest w zasadzie konieczne. Por. w analogicznej kwestii obowiązku prowadzenia **księgi składowej** wyrok NTA i glosę naszą w OBP, 1938, str. 500. Jeśli jednak przedmiotem przedsiębiorstwa handlu towarowego jest sprzedaż kilku określonych artykułów (np. drzewa i węgla) należy przynajmniej otworzyć w ks. Głównej odpowiednie rachunki dla poszczególnych artykułów.

Skorowidz rzeczowy

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8

Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31

Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie

Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15